

FABIANUS

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Naam van een adellijk oud-Romeins geslacht ('Fabii').

De betekenis van het woord is onduidelijk. Er zijn verschillende veronderstellingen:

- 1] afkomstig van 'faba' = 'boon'; dus 'bonen(ver)bouwer';
- 2] afkomstig van de stad Fabiae; dus 'inwoner van Fabiae'; (waarbij je weer met de moeilijkheid zit dat de betekenis van de naam van die stad niet duidelijk is).

*

Fabianus Paus; Rome, Italië; martelaar; † **250**; feest **20 januari**.

Hij was afkomstig uit Rome, en werd waarschijnlijk geboren tegen het eind van de tweede eeuw. In 236 volgde hij Sint Anterus († 236; feest 3 januari) op als bisschop van Rome. Hij stond bekend om zijn liefde voor de armen en zijn zorg voor christelijke begraafplaatsen. Hij liet de relikven van Pontianus en Hippolytus in Rome bijzetten en stierf als een van de eerste slachtoffers de marteldood tijdens de christenvervolgingen onder keizer Decius (249-251). Hij werd begraven in de catacomben van Calixtus. Hij werd pas na een jaar opgevolgd door Sint Cornelius († 253; feest 16 september). In de tijd daartussen leidde tegenpaus Novatianus de gemeente.

Later kwam een deel van zijn relikven terecht in de basiliek van St-Sebastianus van Rome. Vandaar dat hij op de zelfde dag wordt gevierd als Sebastianus († 258; feest 20 januari) en altijd met hem in één adem wordt genoemd. Hij is patroon van pottenbakkers en tingeters.

*

Fabianus van Alexandrië; Egypte; martelaar met Serenus e.a.; † **202** (of **211**); feest **28 juni**.

Hij maakte deel uit van een grote groep christenen, die tot de marteldood werd veroordeeld. Zij heetten: Serenus, Theodorus, Pastafus, Tytirus, Dionysia, Parsimus (ook Passimus), Fescicus, Dista, Ambenius, Arius, Dioscorus, Orion, Turbanus, Capitulinus, nog een Orion, Simerus, Plutarchus, Hirenaeus, Heraclius (of Heraclides), Heron (ook Hieron), Potaminus, Marcellus, **Fabianus**, Felix, Arion, Capitulinus, Nisias, Elafas, Basilides, Leonides, Panosus, Pece, Sidistus, Pambonus, Oriosus, Panuberus, Tilinus, Nonnica, Sinidus, Memmius, Julius, nog een Leonides, nog een Plutarchus, nog een Serenus, Potamiëna, Marcella en tenslotte Raïs (ook Rhaïs of Heraïs).

Het was in die tijd dat er een christenvervolging woedde op bevel van keizer Severus; de stadhouder van Alexandrië, Aquilea, bleek een stipt uitvoerder van Severus' wetten. Zo kwam deze grote groep voor Aquilea te staan en hij veroordeelde allen zonder mankeren ter dood.

Een gedeelte van hen was geloofsleerling bij de beroemde Origenes, die in die dagen te Alexandrië een katechetenschool had. Destijds bestond christelijk onderricht erin dat de leerling eerst enkele christelijke deugden in praktijk moest brengen, m.n. bidden, vasten en aalmoezen geven; als ze dat eenmaal een plaats hadden gegeven in hun leven, werd hun de achterliggende 'filosofie' bijgebracht: de christelijke visie op het leven en de inwendige kennis van het geloof.

Origenes stond zijn leerlingen bij in hun laatste ogenblikken en spoorde hen aan trouw te blijven. Hij zocht Plutarchus in de gevangenis op (Plutarchus' broer Heraclius zou de volgende bisschop van Alexandrië worden) en begeleidde hem zelfs tot aan de plaats waar hij gedood werd. Serenus werd veroordeeld tot de vuurdood. Heraclides, nog maar geloofsleerling en niet eens gedoopt, en Hieron, wel pas gedoopt, werden onthoofd. De andere Serenus moest een hele serie folteringen ondergaan en werd tenslotte ook onthoofd.

Rhaïs was ook een leerlinge van Origenes; Origenes had haar gevraagd naast hem de nieuwe vrouwelijke geloofsleerlingen les te geven. En dat, terwijl ze zelf nog geloofsleerlinge was en dus niet gedoopt. Zij ontving haar doopsel in het vuur, waarin ze levend werd verbrand.

Bijzonder inspirerend was het voorbeeld van een andere geloofsleerlinge, Potamiëna. Ook zij was een leerling van de grote Origenes. Haar moeder, Marcella, had haar aan zijn zorgen toevertrouwd. Het was een knap meisje om te zien, maar ze was helaas slavin. (Het was binnen het Romeinse Recht namelijk aan een heer toegestaan seksuele betrekkingen te hebben met vrouwen die lager op de maatschappelijke ladder stonden, zonder dat het tot een of andere verplichting of verbintenis hoefde te leiden!) De meester bij wie zij in dienst was, werd hopeloos verliefd op haar en deed haar allerhande schandelijke voorstellen. Maar het meisje bleef standvastig weigeren, en liet zich noch door list, noch door mooie beloftes, noch door bedreigingen van haar stuk brengen en tot zonde verleiden. Uit pure wraakzucht leverde haar meester haar over aan de rechter. Op zijn beurt ondernam hij een aantal pogingen om haar tot zonde te brengen; toen ook die zonder resultaat bleven, veroordeelde hij haar ter dood. Nu werd zij in gesmolten pek ondergedompeld, te beginnen bij haar bijvoeten en zo stukje bij beetje dieper, totdat het kokende spul tot aan haar kin stond: toen gaf zij de geest.

Haar moeder Marcella werd bij diezelfde gelegenheid levend verbrand.